Frits Slomp

Fredrik (Frits) Slomp is geboren op 5 maart 1898 in Ruinerwold. Hij was de zoon van de landbouwers Jan Slomp en Grietje Zantinge. Hij had twee broers.

Hij ging theologie studeren aan de Theologische School in Kampen. In 1927 werd hij gereformeerd predikant in Nieuwlande en drie jaar later werd hij predikant in Heemse bij Hardenberg. Deze plaats ligt dicht aan de Duitse grens, zodat hij al snel de gevaren van het Duitse nazisme besefte en zich daartegen ging verzetten. Zo hielp hij Joodse vluchtelingen, die eind jaren dertig Duitsland waren ontvlucht. Hij trouwde op 26 oktober 1926 met Tjaltje ten Kate (1896-1988) en ze kregen een zoon en een dochter.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog trok hij vanaf de kansel en op illegale bijeenkomsten van de Anti-Revolutionaire Partij en het Christelijk Nationaal Vakverbond fel van leer tegen de Duitse bezetter. Als gevolg daarvan moest hij in juli 1942 onderduiken. Tijdens zijn onderduikperiode leerde hij Helena Kuipers-Rietberg (*Tante Riek*) kennen op wier aandrang hij eind 1942, begin 1943 samen met haar de Landelijke Organisatie voor Hulp aan Onderduikers (afgekort LO) oprichtte. Zijn verzetsnamen waren *Frits de Zwerver* en *Ouderling Van Zanten.*

In 1944 werd hij opgepakt in Ruurlo door de NSB-politieman Gerrit Stap. Slomp had een brochure die was geschreven door Frits de Zwerver. Uiteindelijk biechtte Slomp op dat hij de schrijver van de brochure was, maar Stap geloofde hem niet, omdat hij door de donker geverfde haren van Slomp meende met een Jood van doen te hebben. De Landelijke Knokploegen (LKP), met een belangrijke rol voor de Enschedese bakker en leider van de KP Twente Johannes ter Horst, wisten hem door een overval op de Koepelgevangenis in Arnhem te bevrijden. Daarna zat hij met zijn gezin tot aan het einde van de bezetting ondergedoken.

Na de bevrijding van Overijssel op 11 april 1945 werd Slomp, op verzoek van de afgezette burgemeester, in de overgangsperiode enkele weken belast met het openbaar gezag in Hardenberg. Vervolgens trok hij als onderofficier in het Canadese leger naar West-Nederland om contact te leggen met leden van het verzet. Doordat de kerkenraad van Heemse hem een jaar vrijstelde, kon hij - binnen het verband van de LO en de LKP - al zijn aandacht wijden aan de zorg voor de weduwen en wezen van de ongeveer 1.700 tijdens de Duitse bezetting gesneuvelde leden van het verzet.

Op verzoek van de leiding van de LO en LKP hield hij van 15 juni 1945 tot 6 maart 1946 samen met een voorman uit het rooms-katholieke verzet - eerst de redemptorist Lodewijk Bleijs en daarna de dominicaan pater Victor (Nico Apeldoorn) - overal in het land spreekbeurten over 'De geestelijke achtergrond van het verzet'. Hierin beklemtoonde hij de onmisbare rol van de vrouw voor de illegaliteit, door haar gevaarlijke werk als koerierster, of - op de achtergrond - door in het gezin het onderduikwerk mogelijk te maken en morele steun te geven aan haar echtgenoot in het verzet. Eén van hen was Slomps eigen vrouw, die in 1943 en 1944 geregeld onderduikers verborg in de pastorie, die tevens dienst deed als doorgangshuis voor verzetsmensen.

Aan het einde en tijdens de eerste maanden na afloop van de oorlog was hij belast met openbare orde-taken. Hij legde zich later ook toe op pastorale zorg aan personen die met de Duitsers hadden geheuld; dit wierp zijn vruchten af, want het had tot gevolg dat een aantal voormalige NSB'ers en een SS'er tot inkeer kwamen en bij hem geloofsbelijdenis deden.

Op 1 juli 1947 werd op Ada's Hoeve in Ommen een inleidingscursus gehouden voor predikanten. Een groep van ruim 20 personen nam deel. De predikanten werden ingewijd in de geheimen van het verkennen. Ze *deden hun best, vormden patrouilles en wisten sfeer te scheppen die men voor de beste troep zou wensen.*

In het archief van het NIOD is een groepsfoto bewaard gebleven van predikanten die betrokken zijn bij de padvinderij in 1947 en waarschijnlijk gaat het om een foto van deze cursus. Frits zit op de eerste rij, tweede van rechts. Een paar jaar later in 1949 werd ook een Gilwell cursus voor predikanten georganiseerd, maar toen zat Frits in Nederlands-Indië.

In de herfst van 1945 werd hij predikant in Blokker (N-H). Vervolgens vertrok hij in 1948 naar het toenmalige Nederlands-Indië en maakte zodoende de tweede politionele actie mee. In 1949 liep de jeep waarin hij zat op een landmijn; weliswaar raakte hij niet zwaargewond maar hij hield er wel een blijvend slecht gehoor aan over.

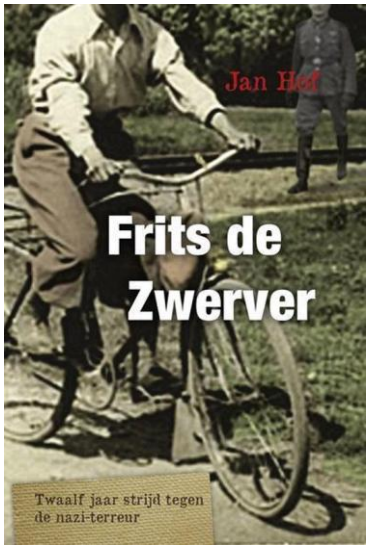

In 1950 kwam hij terug naar Hoorn. Daar zette hij zich in voor evangelisatie onder mensen uit de lagere inkomensgroepen en kwam hierdoor in conflict met de kerkeraad. Hij ging daarom in 1962 voortijdig met emeritaat. In Wolvega zette hij tot 1966 dit soort evangelisatie-acties voort. Vervolgens verhuisde hij naar Vaassen. In 1972 werd bij hem kanker geconstateerd waaraan hij uiteindelijk *op* 13 december 1978, op tachtigjarige leeftijd, overleed. Slomp ligt begraven op de begraafplaats van de Gereformeerde Kerk te Berghuizen.

Slomp ontving van de Engelse regering de *King's Medal for Courage in the Cause of Freedom*. Hij werd officier in de Orde van Oranje-Nassau. Op 28 april 2014 werd de Yad Vashem-onderscheiding postuum toegekend aan Slomp en zijn vrouw Tjaltje Slomp-Ten Kate.

Meer informatie

Frits Slomp - Wikipedia
De lange oorlog van Frits Slomp
Frits Slomp (Ruinerwold, 5 maart 1898 - Vaassen, 13 december 1978) - Oorlogsbronnen.nl
Hardenberg, 'Frits de Zwerver' - Nationaal Comité 4 en 5 mei : Nationaal Comité 4 en 5 mei
Slomp, Fredrik (1898-1978)
Ds. De Zwerver riep in 1943 in Juliana- en Wilhelminakerk op tot strijd tegen bezetters | Dordrecht.net
Archieven.nl - 903 Slomp, F. (NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies)
Frits de Zwerver - Het waargebeurde verhaal van Frits Slomp | bol
Frits de Zwerver, twaalf jaar strijd tegen de naziterreur, Jan Hof, 2013
bevrijding frits de zwerver
Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 29, 1946-1947, no. 10, 1947 » 1947-07 - Pag. 3 | Delpher
Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 29, 1946-1947, no. 12, 1947 » 1947-09 - Pag. 13 | Delpher

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.